

Nyhedsbrev, SN 81, December 2013

Foreningen Svend Gønge

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Møllergaarden 3,
4750 Lundby
Tlf.: 6130 1004

goenge@svvsogne.dk

www.svvsogne.dk

Bestyrelse:

Formand:

Peter Sten Hansen

Næstformand:

Birgit Rasmussen

Kasserer:

Jens Hallqvist

Sekretær:

Jens Beck

Bestyrelsesmedlem:

Gunnar Stobbe

Redaktion på SN:

Peter Sten Hansen,
(ansv. havende)

Birgit Rasmussen,
Jens Hallqvist,
Gunnar Stobbe,
Jens Beck.

svendgoengepoulsen@gmail.com

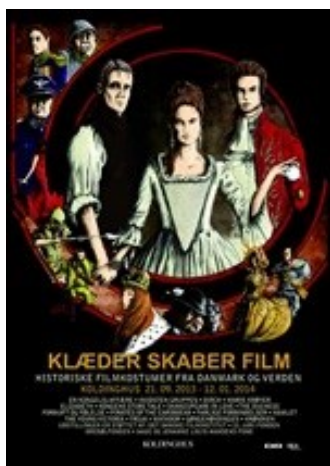
[Oversigt over vore
ambassadører.](#)

Gøngeudflugt til Sønderjylland

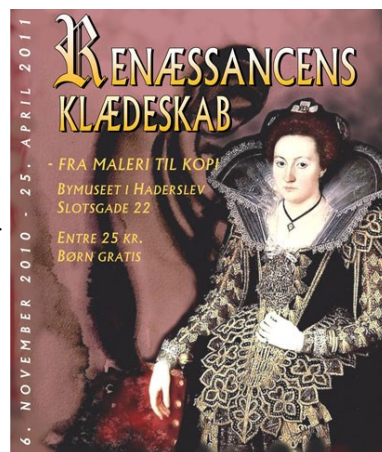
Torsdag den 26. september mødtes en lille flok gønger foran Medborgerhuset kl. 7. Det var sygruppen og dansegruppen fra Foreningen Svend Gønge, der havde sat hinanden stævne. Og vi havde inviteret andre interesserede i at møde op og være med. Turen skulle gå til Sønderjylland. Først til Historicum i Christiansfeld, derefter til Koldinghus. Sygruppen, som hver vinter laver kostumer til deltagerne på Gøngemarkedet, og dansegruppen, som hvert år i august deltager i Gøngemarkedet iført kostumer, skulle over for at blive inspireret til det fortsatte arbejde med tøj og dans.

Historicum er et firma, som dels sælger stoffer til at sy kostumer af – bl.a. hør og brokade – dels har udlejning af historiske kostumer til mennesker, der skal til en historisk fest – og dels deltager i fremstilling af kostumer til f.eks. film og historiske teaterstykker. Endvidere deltager Historicum i forskning omkring originale kostumer – f.eks. ud fra gamle malerier af konger og dronninger, bl.a. ”vores” Chr. IV og hans dronning, som hvert år kan ses på Gøngemarkedet.

Gruppen ankom til Historicum til aftalt tid kl. 11 og vi blev vist rundt af Annette Herbst, som har været med i Historicum i mange år. Annette besidder en enorm viden om historiske kostumer, og hun fortalte og fortalte i to stive klokketimer, selvom vi egentlig kun havde en aftale om en time. Og det hun fortalte var meget spændende. Vi blev, efterhånden som vi kom rundt i huset, præsenteret for stoffer og forskelligt tilbehør, kjoler, dragter og hatte, og spørgelysten var stor. Der blev fotograferet en masse, så vi fik en inspiration med os hjem. Inden vi forlod Christiansfeld, måtte vi lige en tur indenom en honningkagebutik og have lidt godter med også.

Så gik turen til Koldinghus, hvor vi startede vores besøg med at spise frokost i den spændende restaurant i kælderen. Koldinghus er jo blevet restaureret, og det er blevet gjort på en meget interessant måde. Alle de steder, hvor der er genskabt mure og tårne, er byggematerialerne nye og moderne og dermed meget anderledes, end de gamle mure, vinduer og døre. Det gav et spæn-

dende indblik i, hvor meget der er bevaret af Koldinghus, og hvor meget der er rekonstrueret. Meningen i gruppen var lidt delte omkring de moderne materialer – men jeg synes det var utrolig smukt.

På Koldinghus så vi en udstilling der hedder ”Klæder skaber film”. Her var alverdens kostumer fra såvel danske som udenlandske film. De danske film kendte vi jo – mens nogen af de udenlandske film var ukendte for de fleste af os. Vi så bl.a. kostumer fra Matador, fra Krøniken og fra En kongelig affære. Og så naturligvis fra TV-udgaven af Gøngehøvdingen. Udstillingen fyldte flere etager – og de rå gamle mure strakte sig ubrudte fra kælderetagen og helt op til loftet 3-4 etager oppe. Udover kostumeudstilling var der en stor sal med dragter, som besøgende kan prøve på bestemte tidspunkter. Og vi nåede også at se en udstilling med historisk interessant sølv og porcelæn. Og det er klart, at kostumerne fra Gøngehøvdingen – og flere andre flotte dragter – blev fotograferet til sygruppens arbejde.

Foreningen Svend Gønge havde sponsoreret nogle af vores entreudgifter, og det siger vi selvfølgelig tusind tak for! Det var en spændende tur, og vi kom meget inspirerede tilbage til Lundby og vores kommende opgaver med nye kostumer.

P.S.: Vi mødes til syning onsdage kl. 9.00 - 12.00, og første torsdag i måneden kl. 19.00 - 21.30; hver gang er det i kælderen, Hovedgaden 99, Lundby.

Jytte Høj Hammer

Christian d. IV

(12. april 1577 - 28. februar 1648)

Christian 4. var konge af Danmark og Norge fra 1588, men blev først kronet 1596. Søn af Frederik 2. og Sophie af Mecklenburg. Han var gift med Anna Cathrine af Brandenburg, som døde 1612, hvorpå han i 1615 ægtede den adelige Kirsten Munk. Han blev far til mere end 20 børn, bl.a. Frederik 3. og Leonora Christine.

Christian 4. havde fået en grundig uddannelse, da han blev kronet. Han søgte at styrke sit rige bl.a. ved at give gode vilkår for handelen. Militært forsøgte han at gøre Danmark til den

ledende Østersømagt, men hans indblanding 1625-1629 i Trediveårskrigen slog helt fejl, og Sverige kunne herefter gradvis overtage den ledende position i Norden. Ved et søslag mod en svensk flåde i 1644 mistede kongen sit højre øje.

Hans valgsprog var: *REGNA FIRMAT PIETAS* Fromhed styrker riget.

Umiddelbart kan dette virke som et paradoks i mere end en forstand.

I hans regeringstid var inkvisitionen på sit højeste, også i Danmark. Kongen sad blandt andet i Højeste Ret som dommer. Den sidste appel mulighed for efterstræbte mennesker. Et uhyggeligt antal kvinder måtte lade livet på bålet, efter tortur og fangenskab.

24 børn var Chr. IV officielt far til. En del af disse børn døde i deres første leveår. Uofficielt var han dog far til et langt større antal børn.

Christian 4. var en af Danmarkshistoriens mest farverige og populære konger. Han var stærkt kulturelt interesseret, ikke mindst i musik. Også som bygherre var han særdeles aktiv, og i hans regeringstid blev mange nye byer grundlagt, og en række væsentlige bygningsværker blev opført, heriblandt Børsen, Rundetårn og Rosenborg Slot, hvor han døde.

Kongens navn går igen i næsten alle de byer, han grundlagde: Christianshavn, i Skåne Kristianstad (1614) og Kristianopol (1599), i Norge Christiania (det senere Oslo, 1624) og Kristiansand (1641). Byerne, hvoraf flere var befæstet, var bl.a. tænkt som merkantile brohoveder i riget, fx Glückstadt i Holsten (1617), anlagt som konkurrent til Hamburg. I byanlæggene viste Christian 4. interesse for de italienske renæssanceteorier om idealbyen, der var opbygget over en regelmæssig central plan såsom et gadenet opbygget i stjerneform (Nyboder, Glückstadt) eller over et kvadratnet (Kristianstad, Kristiansand).

29. august, 19 år gammel bliver Christian IV kronet som Danmarks konge.

Til formålet var indkøbt en ny pragtfuld kongekrone hos guldsmed Didrik Fuirens i Odense. Kroningsfesten blev den hidtil største fest i Danmarkshistorien. Hele København stod på den anden ende for at kunne modtage hundredvis af gæster med følge. Fra hele riget var indforskrevet service, dækketøj, sengeklæder etc., og der blev bestilt 35.000 drikkeglas. For folket var der på Amagertorv et springvand, der sprang med vin i timevis. Og der blev afholdt rideturneringer, festfyrværkeri m.m.

Ved forskellige lejligheder i FSG sammenhæng er det Peter Sten Hansen, som optræder som Christian IV. Her ved et af vore talrige og velbesøgte Gøngemarkeder i Lundby.

Kom og hør om Gøngehøvdingens far...

Foredrag om forfatteren Carit Etlar

Carit Etlar

Foreningen Svend Gønge afholder torsdag 27. februar 2014, kl. 19.00 et spændende foredrag om forfatteren Carit Etlar. Det foregår i Medborgerhuset i Lundby, Banevej 4, 4750 Lundby.

Foredragsholderen er formand for Carit Etlar Selskabet, Martin Dyrbye, som sandsynligvis er den person i kongeriget, der besidder den største viden og ekspertise når det gælder Carit Etlars liv og forfatterskab.

Vidste du, at Carit Etlar, selv om han aldrig blev rigtig anerkendt på ”parnasset”, var sin tids mest læste og mest solgte forfatter i hele Norden? Han skrev bl.a. mere end 50 nationalhistoriske romaner. Bogen ”Gøngehøvdingen” siges at være den mest trykte i Danmark efter H.C. Andersens eventyr.

Vidste du også, at Carit Etlars rigtige navn var Johan Carl Christian Brostbøll?

Hans første digtermuse hed Tertia Fabricius, og hans forfatternavn er en sammenstilling af hendes og hans eget fornavn.

Når bogstaverne blandes på en bestemt måde får man:
CARL-TERTIA = CARIT-ETLAR.

Martin Dyrbye har været formand for Carit Etlar Selskabet siden 2000...

Kom og hør hele historien om Carit Etlar.

Sæt X i kalenderen 27. februar 2014.

Der er gratis adgang. Øl, kaffe og kage kan købes i pausen.

GS.

Foreningen Svend Gønge

afholder ordinær generalforsamling mandag 24. marts 2014, kl. 18.30 i Medborgerhuset Lundby, Banevej 4, 4750 Lundby.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Efter generalforsamlingen, ca. kl. 19.30, fortæller Andreas Ørskov-Lindhardt om adelsmanden Kaj Lykkes storhed og fald.

Der er gratis adgang.
Kaffe, kage samt øl og vand kan købes.

FSG

**Rigtig Godt nytår år til alle vore medlem-
mer i FSG.**

Hold din næste fest i Medborgerhuset Lundby

Medborgerhuset Lundby er rammen om Foreningen Svend Gønges mange møder.
I Medborgerhuset Lundby kan du leje et fest- eller mødelokale for fra 500 kroner.

Vi har fleksibel udlejning, efter dine behov:

Krostuen: 500 kr., Stor og lille sal: 2500 kr.,

Hele huset (stor og lille sal og krostuen) 3000 kr.

Priserne er uden rengøring og depositum på 1000 kr.

Med i lejen er adgang til køkken, service, udendørs terrasse, græsplæne og to petanquebaner.

Ring og hør nærmere på tlf. **5133 3771**

Medborgerhuset Lundby

Banevej 4, 4750 Lundby - 50 meter fra Lundby Station

Hjemmeside: www.syvsogne.dk